

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเพื่อการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคปกูสเบอร์รี่: กลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแกน้อย

Production Cost Analysis for Profit Planning of Cape Gooseberry Products: Group of Kae Noi Royal Project Cooperative Members

วิภาวี ศรีคะ¹ กมลทิพย์ คำใจ² ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร^{3*} วิไลพร ไชโย⁴ และ วลัยลักษณ์ พันธุ์⁵

Wipawee Srika^{1*} Kamolthip Kamchai² Kajornatthapol Pongwirithon^{3*}

Wilaiporn Chaiyo⁴ and Walailak Panturee⁵

วันที่รับบทความ : 19/06/2565

วันที่แก้ไขบทความ : 09/08/2565

วันที่ตอบรับบทความ : 26/10/2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคปกูสเบอร์รี่ รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้ดำเนินโครงการได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) โดยเริ่มต้นด้วยเทคนิคการกำหนดระบบโควตาจำนวน 60 ราย และใช้เทคนิคสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและต้องให้ความสนใจในการให้ข้อมูล ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ โดยนำข้อมูลจากเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ถ้ากำหนดให้มีผลผลิตแปรรูปเคปกูสเบอร์รี่จำนวน 130 ชิ้น เท่ากันทุก 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แยม อบแห้ง กัมมีและขนมปังกรอบเคฟกู๊ดเบอร์รี่ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของแยม อบแห้ง กัมมี และขนมปังกรอบเคฟกู๊ดเบอร์รี่ เท่ากับ 18.24 บาท, 23.98 บาท, 22.78 บาท, 21.20 บาท ตามลำดับ โครงสร้างต้นทุนการผลิต มีโครงสร้างที่แตกต่างกันคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุดิบทางตรงในอัตราส่วนที่สูงที่สุดคือ ขนมปังกรอบเคฟกู๊ดเบอร์รี่ ร้อยละ 43.65 ค่าใช้จ่ายการผลิตที่สูงที่สุดในอัตราร้อยละ 48.94 และ 43.22 ตามลำดับ เนื่องจากกระบวนการอบแห้งมีการใช้ตู้อบไฟฟ้าและมีระยะเวลาในการอบ 20.00 ชั่วโมง เมื่อมีการขายผลิตภัณฑ์แปรรูปในจำนวน 130 ชิ้น โดยใช้ราคาขายที่ต้องการกำไรสูงสุดที่ 100% พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดกำไรสุทธิมากที่สุดคือ อบแห้ง เท่ากับ 3,120 บาท รองลงมาคือ กัมมี เท่ากับ 2,990 บาท ขนมปัง เท่ากับ 2,730 บาท และแยม เท่ากับ 2,340 บาท

คำสำคัญ: การบริหารต้นทุนการผลิต, การวางแผนกำไร, ผลิตภัณฑ์แปรรูป, เคปกูสเบอร์รี่

^{1,2,4}อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่

Lecturer, Accounting Program, Faculty of Management Sciences, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai

³อาจารย์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, คณะไอคิวอาร์เอ บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยโอมัตกา, มาเลเซีย

Lecturer, Business Administration Program, Faculty of Business Administration, Northern College, Tak, IQRA Business School, University of Geomatika, Malaysia.

⁵อาจารย์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก

Lecturer, Business Administration Program, Faculty of Business Administration, Northern College, Tak

* Corresponding author: E-mail address: kajornatthapol@gmail.com

Abstract

The aim of this study was to analyze the production costs and profit planning of cape gooseberry products, utilizing qualitative research methods. The researchers collected data using semi-structured interviews from a population and sample group consisting of individuals who met the qualifications of the target group of the Equitable Education Fund (EEF). The researchers employed a quota system determination technique to select 60 participants, followed by the use of random and purposive sampling techniques. Participants were required to provide voluntary information, and methodological triangulation was used to verify the accuracy and reliability of the data, including the use of document data. The results indicated that the production costs per unit for 130 pieces of processed cape gooseberry products were 18.24 Baht, 23.98 Baht, 22.78 Baht, and 21.20 Baht, respectively, for cape gooseberry jam, dried cape gooseberry, cape gooseberry gummy, and cape gooseberry biscuits. The production cost structure varied across the different products, with the product with the highest ratio of direct raw materials being cape gooseberry biscuits, at 43.65%. The highest production costs were 48.94% and 43.22%, respectively. The drying process, which utilized an electric oven and took 20 hours, contributed to the cost structure. Based on the most profitable selling price of 100%, the analysis showed that the products generating the most net profits were dried cape gooseberry, with a profit of 3,120 THB, followed by cape gooseberry gummy at 2,990 THB, cape gooseberry biscuit at 2,730 THB, and cape gooseberry jam at 2,340 THB.

Keywords: Production Cost Management, Profit Planning, Processed Products, Cape Gooseberry

บทนำ

เคพกูสเบอร์รี่ (Cape Gooseberry) เป็นผลไม้ในกลุ่มเบอร์รี่ มีชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Physalis Peruviana* L. เนื่องจากมีลักษณะคล้ายกับโทงเทงไทย (*P. angulata* L. and *P. minima* L.) จึงมีชื่อภาษาไทยว่า “โทงเทงฝรั่ง” จัดอยู่ในวงศ์ SOLANACEAE พวกเดียวกับมะเขือ ผลมีกลิ่นเฉพาะตัว รสชาติหวานอมเปรี้ยว การศึกษาฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาพบว่า มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ ต้านการอักเสบ ป้องกันความเป็นพิษ และต้านเซลล์มะเร็ง เป็นต้น สารสำคัญที่ออกฤทธิ์ คือ สารในกลุ่ม withanolides เคพกูสเบอร์รี่เป็นผลไม้ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพทั้งด้านคุณค่าทางอาหาร เพราะอุดมไปด้วยวิตามินเอ และวิตามินซี และยังเป็นผลไม้ที่ให้พลังงานต่ำ (Center for Continuing Pharmaceutical Education, 2018)

ในบริบทพื้นที่โครงการหลวงแก๋น้อย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งใหญ่ที่สุดของเคพกูสเบอร์รี่ในประเทศไทย ปี 2559-2560 รายงานสถานการณ์การผลิตในพื้นที่โครงการหลวงแก๋น้อย พบว่า มีพื้นที่ปลูก 200 ไร่ ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้ 500,000 กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ทำให้มีการส่งเสริมการปลูก จากความนิยมและความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการดำเนินงานของสหกรณ์และโครงการหลวงแก๋น้อย เป็นการส่งเสริมสนับสนุนแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการเกษตรและสร้างเสริมรายได้ให้กับกลุ่มสมาชิก โดยในทางปฏิบัติเป็นสถาบันการเงินชุมชน

หนึ่งในพื้นที่ที่ดูแลสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการทำงานแบบรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ซึ่งไม่สามารถมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมที่มีต้นทุนอย่างสมเหตุสมผลหรือผู้ซึ่งไม่สามารถจัดซื้อหรือขายสินค้าได้ราคาตลาดอย่างเหมาะสมตามโครงสร้างตลาดที่เป็นอยู่ โดยการดำเนินงานของสหกรณ์มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นนั้น ได้มีการให้กลุ่มสมาชิกในพื้นที่ที่มีความกินดีอยู่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (Kae Noi Royal Project Cooperative, 2020)

ในสถานการณ์ในปี 2564-2565 สมาชิกและเกษตรกรได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมด้านสังคมและคุณภาพชีวิตจากระบบเศรษฐกิจที่หดตัวลง เนื่องจากการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ เพื่อหน่วงการระบาดของโควิด-19 ได้นำไปสู่ปัญหาการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ต้องชะลอตัวรวมทั้งปริมาณความต้องการของผู้บริโภคลดน้อยถอยลง ส่งผลให้สินค้าเกษตรส่วนเกินในระบบอาหารก่อให้เกิดปัญหาด้านรายได้ของครัวเรือนลดลงและหากสถานการณ์ยืดขยายตัวจะทำให้ครัวเรือนขาดสภาพคล่องโดยเฉพาะครัวเรือนขนาดเล็กที่มีระดับเงินออมต่ำและ/หรือมีรายได้รายวันเนื่องจากความต้องการของตลาดลดน้อยลง เนื่องจากมาตรการด้านสาธารณสุข ทั้งการเว้นระยะห่างและการกักตัวแบบต่าง ๆ (Committee on Agriculture and Cooperatives, 2021)

การวิเคราะห์การศึกษาปัญหาภาวะวิกฤติดังกล่าว จากข้อมูลและข้อเท็จจริงในพื้นที่และหน่วยงานศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น (กิจการเพื่อสังคม) จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) พบว่า พื้นที่โครงการหลวงแก๊นน้อยเป็นแหล่งผลิตเคพกูสเบอร์รี่ที่มีวิธีการปลูกและการดูแลรักษาและผลผลิตคุณภาพที่ดี แต่ไม่สามารถจำหน่ายได้และผลกระทบจากการผลิตเกินความต้องการตลาด ส่งผลให้เกิดการทิ้งผลผลิตและมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนที่ใช้ในการเกษตร และไม่ได้พิจารณาต้นทุนอย่างละเอียด ทำให้เกิดการขาดทุนสะสมและหนี้สินครัวเรือน จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น แนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรในระยะยาว คือ การพัฒนาทักษะอาชีพ วางแผนการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดกับเวลา รวมถึงการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิภาคเพื่อเป็นการลดต้นทุนการเกษตร ซึ่งรายได้นอกภาคการเกษตรเกิดจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและผลผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับรายได้ให้เพิ่มสูงขึ้น โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเคพกูสเบอร์รี่ได้ผลิตภัณฑ์แปรรูป 4 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้ แยมเคพกูสเบอร์รี่ เคพกูสเบอร์รี่อบแห้ง กัมมีเคพกูสเบอร์รี่ ขนมปังเคพกูสเบอร์รี่ ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้นอกภาคการเกษตร ลดต้นทุนการเกษตร โดยการบริหารต้นทุนและกำหนดกำไรของผลิตภัณฑ์แปรรูป (Information Center of Knowledge, Local Wisdom and Community Innovation, 2022)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคพกูสเบอร์รี่ของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๊นน้อย ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ในการแนะนำ สนับสนุน และส่งเสริมอาชีพการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการส่งเสริม และวางแผนการผลิตให้แก่เกษตรกรพื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคพกูสเบอร์รี่กลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๊นน้อย

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต หมายถึง รายจ่ายที่เกิดขึ้นในองค์กรเนื่องจากการดำเนินกิจการหนึ่งเพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง การจัดประเภทต้นทุนที่แยกตามพฤติกรรมของต้นทุนมี 2 ประเภท (Nuidod & Chanprasit, 2021) ดังนี้

1.1 ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หรือค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยคงที่ทุกชนิดที่หน่วยธุรกิจใช้ในการผลิต ต้นทุนโดยรวมที่เกิดขึ้นจะคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกิจกรรมหรือตามจำนวนสินค้าที่ผลิต ต้นทุนคงที่ในการเพาะเลี้ยงปลากะพง เช่น ค่าเสื่อมราคากระชัง ค่าเสื่อมราคาเครื่องบดอาหาร ค่าเสื่อมราคาสะพานไม้ และค่าเสื่อมราคาอาคารหรือโรงเรือน สามารถแยกต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด คือ

1.1.1 ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปเป็นตัวเงิน

1.1.2 ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน เช่น ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรประเภทต่าง ๆ

1.2 ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) คือ ค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยผันแปรทุกชนิดที่หน่วยธุรกิจใช้ในการผลิต โดยต้นทุนชนิดนี้เป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตกล่าวคือ ถ้าผลิตสินค้าจำนวนมากต้นทุนผันแปรก็จะมากขึ้น ผลิตจำนวนน้อยต้นทุนผันแปรก็จะน้อย หากไม่ผลิตเลยต้นทุนผันแปรก็จะไม่เกิดขึ้น ต้นทุนผันแปรในการเพาะเลี้ยงปลากะพง เช่น ค่าลูกพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าแรงงาน และค่าไฟฟ้า สามารถแยกต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด คือ

1.2.1 ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปเป็นตัวเงินในการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ค่าลูกพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าแรงงาน ค่าไฟฟ้า

1.2.2 ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงินเนื่องจากใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองหรือครอบครัว เช่น ค่าแรงงาน

ดังนั้น ต้นทุนรวม = ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร

2. แนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การกำหนดราคาขายและการวางแผนกำไร เพื่อหาแนวทางในการบริหารต้นทุนให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแกน้อย ใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์และการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแกน้อย โดยใช้สูตรทางการบัญชีในการวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มานำเสนอข้อมูลในรูปแบบการคำนวณทางการบัญชีการบรรยาย (Thana-anawat, 2020) และสรุปผลการวิจัย (William, Shannon & Michael, 2023) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

1. สูตรการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย

ต้นทุนการผลิต = วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายในการผลิต

2. สูตรการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

รายได้ - ต้นทุนทั้งหมด = กำไร หรือ

รายได้ - ต้นทุนผันแปร - ต้นทุนคงที่ = กำไร

3. สูตรการวิเคราะห์ราคาขายตามวิธีอัตราการบวกเพิ่ม (Markup) และการวางแผนกำไรที่ต้องการ

3.1 การกำหนดราคาขายจากต้นทุนรวม (Total Cost Concept) โดยใช้สูตรดังนี้

ราคาขาย = ต้นทุนรวม + (อัตราการบวกเพิ่ม × ต้นทุนรวม)

อัตราการบวกเพิ่ม = กำไรที่ต้องการ/ต้นทุนทั้งหมด

3.2 การกำหนดราคาขายจากต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost Concept) โดยใช้สูตร
ดังนี้

ราคาขาย = ต้นทุนผลิตภัณฑ์ + (อัตราการบวกเพิ่ม × ต้นทุนผลิตภัณฑ์)

อัตราการบวกเพิ่ม = กำไรที่ต้องการ + ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร/
ต้นทุนการผลิต

3.3 การกำหนดราคาขายจากต้นทุนผันแปร (Variable Cost Concept) โดยใช้สูตร
ดังนี้

ราคาขาย = ต้นทุนผันแปร + (อัตราการบวกเพิ่ม × ต้นทุนผันแปร)

อัตราการบวกเพิ่ม = กำไรที่ต้องการ + ต้นทุนคงที่/ต้นทุนผันแปร

3. แนวคิดการเพิ่มมูลค่าขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยเริ่มจากการสร้างมูลค่า (Value Added) และคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ กลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ ในยุคที่ต้องขับเคลื่อนด้วยทุนสมอง สถิติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์แทนการแข่งขันด้วยการใช้ความได้เปรียบด้านวัตถุดิบ แรงงาน และความสามารถในการผลิต ตามแนวคิดเดิมของระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตจำนวนมาก ซึ่งกำลังหมดสมัย ไม่สามารถแข่งขันได้ในปัจจุบัน ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณค่า ซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างสรรค์คุณค่าอันจะนำไปสู่มูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจให้สูงขึ้น สร้างภูมิคุ้มกันจากการลอกเลียนแบบและการตัดราคา รวมทั้งปรับตำแหน่งของธุรกิจสู่ตำแหน่งที่สามารถเป็นผู้กำหนดราคาได้ตามความเหมาะสม นำมาซึ่งรายได้และผลกำไรที่เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางในการสร้างมูลค่าและคุณค่า เช่น การพัฒนาการออกแบบสินค้าให้มีความแปลกใหม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งจะช่วยให้ยากต่อการลอกเลียนแบบ รวมทั้งพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น และยังเชื่อมโยงไปถึงแนวทางการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ขณะเดียวกัน การพัฒนามิได้หมายถึงการเพิ่มชิ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการเพิ่มความพึงพอใจและเพิ่มความสุขของประชาชนด้วย การพัฒนา อาจจัดแบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาด้านการผลิต การจำหน่ายแจก การแลกเปลี่ยน การลงทุนเพื่อให้ประชาชนไม่ยากจน เป็นต้น 2) การพัฒนาทางสังคม หมายถึง การพัฒนาด้านจิตใจ แบบแผนพฤติกรรม รวมตลอดทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เป็นต้น และ 3) การพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สร้างกระบวนการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และประชาชนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เป็นต้น (Pongwiritthon & Syers, 2022)

4. แนวคิดการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในการประยุกต์ใช้การบริหารจัดการ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ ไม่ยากเกินไป ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป (2) ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดีเอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย (4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน (5) ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและ

สภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยสรุปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ พื้นฐานที่สำคัญของการจัดการในทุก ๆ ด้านหรือเกือบทุกอาชีพ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับเรื่องวางแผนการเงิน ได้ดังนี้ 1) ความพอประมาณ เทียบกับ การใช้จ่ายอย่างประหยัด อย่าใช้จ่ายเกินตัว พยายามก่อหนี้ให้น้อยที่สุด รายได้กับรายจ่ายควรสอดคล้องกัน เป็นต้น 2) ความมีเหตุผล เทียบกับ การใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผล คิดไตร่ตรองถึงความจำเป็นและภาระผูกพันที่จะตามมา 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเทียบกับความไม่ประมาทในการใช้ชีวิต รู้จักจัดการกับความเสี่ยงทางการเงินที่จะเกิดขึ้น การมีเงินสำรองฉุกเฉินที่มากพอ รู้จักการออม จัดการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนและวางแผนการใช้เงินในอนาคตเมื่อไม่ได้ทำงาน รู้จักกระจายการลงทุน การลดความเสี่ยงในการลงทุนต่างเหมือนสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีไว้สำหรับปัจจุบันและในอนาคต (Bowsuwan, Pokathirakul, Charenputh & Chasaengrat, 2022)

จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต แนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การกำหนดราคาขายและการวางแผนกำไร แนวคิดการเพิ่มมูลค่าขีดความสามารถทางการแข่งขันโดยเริ่มจากการสร้างมูลค่าและแนวคิดการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคปทูล เบอร์รี่พร้อมกับการสร้างต้นแบบการพัฒนาชุมชนและระบบฐานข้อมูลรายได้ รายจ่ายภาคการเกษตร ด้วยปัจจัยการผลิตและทางเลือกเพื่อเพิ่มผลผลิตเสริมสร้างรายได้ทางเกษตรกรก่อให้เกิดความมั่นคงในระดับจุลภาคและมหภาคต่อไป

ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured Interview) เป็นเครื่องมือในดำเนินโครงการฯ โดยข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรและเนื้อหาต่าง ๆ ในแบบสอบถามจะครอบคลุมแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการวัดตัวแปร คณะผู้ดำเนินโครงการได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อกำหนดหัวข้อหรือประเด็นไว้กว้าง ๆ ล่วงหน้า ผ่านผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการและบัญชี ซึ่งได้ลักษณะคำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์สามารถที่จะปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้ โดยครอบคลุมประเด็นการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต เช่น รายได้ ต้นทุนรวม ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ กำไร วัตถุประสงค์ทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต เป็นต้น รวมถึงการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก่งน้อย โดยนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการของการอบรมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มมูลค่าเศษซากจากผลผลิตทางการเกษตรและกิจกรรมการสร้างและใช้ข้อมูล ส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิต สินค้าแปรรูป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้ให้คุณสมบัติของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก ผลไม้ ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงแก่งน้อย มีอายุระหว่าง 30-65 ปี เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ทั้งจำนวน ส่วนใหญ่มีความรู้ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพหลักอยู่ในภาคการเกษตรทั้งหมด ครัวเรือนของเกษตรกรที่มีแรงงานภาคนอกการเกษตรร้อยละ 10 ของเกษตรกรทั้งหมด มีรายได้จากการประกอบอาชีพเฉลี่ยต่อคนไม่เกิน 6,500 บาท (Equitable Education Fund, 2021) โดยเริ่มต้นด้วยเทคนิคการกำหนดระบบโควตา จำนวน 60 ราย การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและต้องให้ความสนใจในการให้ข้อมูล เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา

เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีการศึกษาใช้เกณฑ์การรับรู้ตามหลักการบัญชี แสดงผลการวิเคราะห์ตัวเลขค่าใช้จ่าย ต้นทุนต่าง ๆ รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตแปรรูปจากการเก็บข้อมูลมาคำนวณค่า ดังแสดงในตารางที่ได้นำเสนอในลำดับต่อไป คณะดำเนินโครงการได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้ว นำมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่า ครบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยนำข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมมาตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ประเด็นการศึกษาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตในการคำนวณผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเคพกูสเบอร์รี่จากผลิตภัณฑ์ 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แยมเคพกูสเบอร์รี่ เคพกูสเบอร์รี่อบแห้ง กัมมีเคพกูสเบอร์รี่ ขนมปังเคพกูสเบอร์รี่ โดยปริมาณการผลิตสินค้าแปรรูปในแต่ละผลิตภัณฑ์กำหนดให้เป็นมาตรฐานในการคำนวณต้นทุนเท่ากับ 130 หน่วยของผลิตภัณฑ์ที่ได้ดำเนินการแปรรูปเคพกูสเบอร์รี่ โดยการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์แปรรูป ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในกระบวนการผลิตเพื่อแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้า ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิต ซึ่งจะอธิบายถึงการแบ่งประเภทต้นทุนผลิตภัณฑ์ ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเคพกูสเบอร์รี่และต้นทุนผลิตภัณฑ์ในการผลิตแต่ละผลิตภัณฑ์ โดยเริ่มต้นจาก แยมเคพกูสเบอร์รี่ เคพกูสเบอร์รี่อบแห้ง กัมมีเคพกูสเบอร์รี่ ขนมปังเคพกูสเบอร์รี่ ตามลำดับ ดัง Table 1 ถึง Table 8

Table 1 The Product Cost Classification of Cape Gooseberry Jam

Item	Details
Direct Material	Fresh Cape Gooseberry/ White Sugar/ Pectin
Direct Labor	Labor Costs for Preparing Raw Materials, Simmering, Packing
Manufacturing Overhead	Indirect Material (Citric Acid, Water) Packaging (Bottle, Cap, Sticker) Fuel Costs (Gas 3 THB/hr.) Other Manufacturing Overhead; Including Indirect Labor, Utility Bills, the Cost of using the Production Site, Equipment Depreciation by Estimating Production Costs

Table 2 The Cost of Products in the Production of Cape Gooseberry Jam

Item	Amount (Unit)	Cost (Baht)
Direct Material		
Fresh Cape Gooseberry	11 Kilograms	466.40
White Sugar	6 Kilograms	180.00
Pectin	200 Grams	350.00
Direct Labor		
Wage	1 Day	350.00
Manufacturing Overhead		
Indirect Material		84.00
Fuel Costs	4 Hours	12.00
Packaging	130 Pieces	767.00
Other Manufacturing Overhead		<u>162.00</u>
Total Cost of Production		<u>2,371.40</u>
Cost Unit		18.24

Table 3 The Product Cost Classification of Dried Cape Gooseberry

Item	Details
Direct Material	Fresh Cape Gooseberry, White Sugar
Direct Labor	Direct Labor Costs/ Labor Costs for Preparing Raw Materials, Simmering, Drying, Packing
Manufacturing Overhead	Indirect Material; Ground Salt, Betel Nuts, Water Packaging (Bottle, Cap, Sticker) Oven Rental Fee (480 THB/ day) Fuel Costs (Gas 3 THB/hr.) Other Manufacturing Overhead– Including Indirect Labor Costs, Utility Bills, the Cost of using the Production Site, Equipment Depreciation by Estimating Production Costs

Table 4 The Cost of Products in the Production of Dried Cape Gooseberry

Item	Amount (Unit)	Cost (Baht)
Direct Material		
Fresh Cape Gooseberry	17.50 Kilograms	742.00
White Sugar	5 Kilograms	150.00
Direct Labor		
Wage	2 Day	700.00
Manufacturing Overhead		
Indirect Material		150.00
Oven Rental Fee	1 Day	480.00
Fuel Costs	4 Hours	12.00
Packaging	130 Pieces	767.00
Other Manufacturing Overhead		<u>162.00</u>
Total Cost of Production		<u>3,118.00</u>
Cost Unit		23.98

Table 5 The Product Cost Classification of Cape Gooseberry Gummy

Item	Details
Direct Material	Fresh Cape Gooseberry, White Sugar, Corn Syrup/ Gelatin
Direct Labor	Direct Labor Costs/ Labor Costs for Preparing Raw Materials, Simmering, Drying, Packing
Manufacturing Overhead	Indirect Material; Citric Acid, Benzoate Fuel Costs (Gas 3 THB/hr.) Packaging (Bottle, Cap, Sticker) Other Manufacturing Overhead– Including Indirect Labor Costs, Utility Bills, the Cost of using the Production Site, Equipment Depreciation by Estimating Production Costs

Table 6 The Cost of Products in the Production of Cape Gooseberry Gummy

Item	Amount (Unit)	Cost (Baht)
Direct Material		
Fresh Cape Gooseberry	8 Kilograms	339.20
White Sugar	3 Kilograms	90.00
Corn Syrup	3 Kilograms	126.00
Gelatin	900 Grams	675.00
Direct Labor		
Wage	2 Day	700.00
Manufacturing Overhead		
Indirect Material		78.50
Fuel Costs	12 Hours	24.00
Packaging	130 Pieces	767.00
Other Manufacturing Overhead		<u>162.00</u>
Total Cost of Production		<u>2,961.70</u>
Cost Unit		22.78

Table 7 Shows the Product Cost Classification of Cape Gooseberry Biscuit

Item	Details
Direct Material	Fresh Cape Gooseberry/ Bread/ Salted Butter/ Vegetable Oil/ Evaporated Milk White Sugar
Direct Labor	Labor Costs for Preparing Raw Materials, Drying, Spreading, Baking, Packing
Manufacturing Overhead	Indirect Material; Seasoning Powder, Garlic, Dried Celery Electric oven costs (17 hrs. @5.05 THB) Packaging (Bottle, Cap, Sticker) Other Manufacturing Overhead– Including Indirect Labor Costs, Utility Bills, the Cost of using the Production Site, Equipment Depreciation by Estimating Production Costs

Table 8 Shows the Cost of Products in the Production of Cape Gooseberry Biscuit

Item	Amount (Unit)	Cost (Baht)
Direct Material		
Fresh Cape Gooseberry	2 Kilograms	84.80
Bread	17 Loaves	510.00
Salted Butter	3 Kilograms	296.00
Vegetable Oil	2 Liters	130.00
Evaporated Milk	1800 Grams	92.00
White Sugar	3 Kilograms	90.00
Direct Labor		
Wage	2 Day	700.00
Manufacturing Overhead		
Indirect Material		90.00
Electric Oven Costs	17 Hours	85.85
Packaging	130 Pieces	514.80
Other Manufacturing Overhead		<u>162.00</u>
Total Cost of Production		<u>2,755.45</u>
Cost Unit		21.20

การกำหนดราคาขายใช้วิธีโดยการกะประมาณ ระบบบัญชีต้นทุนของกลุ่มเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี คือ บิลเงินสดและใบเสร็จรับเงิน การบันทึกการขายขั้นต้นจะบันทึกในสมุดรายรับในระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสถาบันการเงิน แหล่งข้อมูล www.smepil.com/ku โดยเป็นการบันทึกการขายรายจ่ายออนไลน์ผ่านระบบเว็บไซต์ ซึ่งการวิเคราะห์ราคาขายและการวางแผนกำไรที่ต้องการ โดยการวิเคราะห์จากต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยมีการวางแผนกำไรที่ต้องการ และกำหนดค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร โดยมีวิธีการคำนวณจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{ราคาขาย} &= \text{ต้นทุนผลิตภัณฑ์} + (\text{อัตรากำไรบวกเพิ่ม} \times \text{ต้นทุนผลิตภัณฑ์}) \\ \text{อัตรากำไรบวกเพิ่ม} &= (\text{กำไรที่ต้องการ} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร}) / \text{ต้นทุนการผลิต} \end{aligned}$$

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นสมมติจากการสัมภาษณ์กลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๊น้อยจากความต้องการอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มดังกล่าว ซึ่งการกำหนดกำไรที่ต้องการจากต้นทุนการผลิต โดยแบ่งเป็น อัตรากำไรร้อยละ 25%, 50% และ 100% ของต้นทุนการผลิต และกำหนดค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่ากับ 650.00 บาท หรือเท่ากับ 5.00 บาทต่อหน่วย (650.00 บาท/130 ชิ้น)

ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 25 ของต้นทุนการผลิตมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่ากับ 5.00 บาท ทำให้ราคาขายแยมเคฟทูดเบอร์รี่ เท่ากับ 27.50 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 50 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 32.00 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 100 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 41.00 บาท ดัง Table 9

Table 9 Shows Selling Price Setting of Cape Gooseberry Jam

Item	Profit Margin		
	25%	50%	100%
[1] Cost of Cape Gooseberry Jam	18.00	18.00	18.00
[2] Desired Profit [1] x Profit Margin	4.50	9.00	18.00
[3] Selling and Administrative Expenses	5.00	5.00	5.00
[4] Mark Up Rate $([5]-[1])/[1]$	0.53	0.78	1.28
[5] Selling Price [1]+[2]+[3]	27.50	32.00	41.00

ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 25 ของต้นทุนการผลิตมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่ากับ 5.00 บาท ทำให้ราคาขายเคฟกู๊ดเบอร์รี่อบแห้ง เท่ากับ 35.00 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 50 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 41.00 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 100 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 53.00 บาท ดัง Table 10

Table 10 Shows selling price setting of Dried Cape Gooseberry

Item	Profit Margin		
	25%	50%	100%
Cost of Dried Cape Gooseberry	24.00	24.00	24.00
Desired Profit	6.00	12.00	24.00
Selling and Administrative Expenses	5.00	5.00	5.00
Mark Up Rate	0.46	0.71	1.21
Selling Price	35.00	41.00	53.00

ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 25 ของต้นทุนการผลิตมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่ากับ 5 บาท ทำให้ราคาขายก็มีเคฟกู๊ดเบอร์รี่เท่ากับ 33.75 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 50 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 39.50 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 100 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 51.00 บาท ดัง Table 11

Table 11 The selling price setting of Cape Gooseberry Gummy

Item	Profit Margin		
	25%	50%	100%
Cost of Cape Gooseberry Gummy	23.00	23.00	23.00
Desired Profit	5.75	11.50	23.00
Selling and Administrative Expenses	5.00	5.00	5.00
Mark Up Rate	0.47	0.72	1.22
Selling Price	33.75	39.50	51.00

ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 25 ของต้นทุนการผลิตมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่ากับ 5.00 บาท ทำให้ราคาขายขนมปังกรอบเคฟกูสเบอร์รี่เท่ากับ 31.25 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 50 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 36.50 บาท ถ้ากำหนดอัตรากำไรที่ต้องการเป็นร้อยละ 100 ของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาขาย เท่ากับ 47.00 บาท ดัง Table 12

Table 12 The selling price setting of Cape Gooseberry Biscuit

Item	Profit Margin		
	25%	50%	100%
Cost of Cape Gooseberry Biscuit	21.00	21.00	21.00
Desired Profit	5.25	10.50	21.00
Selling and Administrative Expenses	5.00	5.00	5.00
Mark Up Rate	0.49	0.74	1.24
Selling Price	31.25	36.50	47.00

ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคฟกูสเบอร์รี่ของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก่งน้อย พบว่า โครงสร้างต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปเคฟกูสเบอร์รี่ มีโครงสร้างที่ต่างกันคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุดิบทางตรงในอัตราส่วนที่สูงที่สุด คือ ขนมปังกรอบเคฟกูสเบอร์รี่ ร้อยละ 43.65 โดยต้นทุนที่มากที่สุดคือ ขนมปัง สำหรับวัตถุดิบทางตรงที่มีอัตราส่วนรองลงมาคือ กัมมี่ ร้อยละ 41.54 จากเจลาติน ส่วนผลิตภัณฑ์อบแห้งและแยมพบว่า มีโครงสร้างต้นทุนของค่าใช้จ่ายการผลิตที่สูงที่สุดในอัตราร้อยละ 48.94 และ 43.22 ตามลำดับ เนื่องจากกระบวนการอบแห้งมีการใช้ตู้อบไฟฟ้าและมีระยะเวลาในการอบ 20 ชั่วโมง ส่วนแยมนั้นค่าใช้จ่ายการผลิตเกิดจากบรรจุภัณฑ์เนื่องจากการใส่ขวดแก้ว ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง ดัง Table 13

Table 13 The Cost Structure of Processed Products

Item	Cape Gooseberry Processed Products			
	Jam	Dried	Gummy	Biscuit
Direct Material	996.40	892.00	1,230.20	1,202.80
Percentage	(42.02)	(28.61)	(41.54)	(43.65)
Direct Labor	350.00	700.00	700.00	700.00
Percentage	(14.76)	(22.45)	(23.64)	(25.40)
Manufacturing Overhead	1,025.00	1,526.00	1,031.50	852.65
Percentage	(43.22)	(48.94)	(34.83)	(30.94)
Cost of Production	2,371.40	3,118.00	2,961.70	2,755.45

และ 2.) เมื่อมีการขายผลิตภัณฑ์แปรรูปในจำนวน 130.00 ชิ้น โดยใช้ราคาขายที่ต้องการกำไรที่ 100% พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดกำไรสุทธิมากที่สุดคือ อบแห้ง เท่ากับ 3,120.00 บาท รองลงมาคือ กัมมี่ เท่ากับ 2,990.00 บาท ขนมปัง เท่ากับ 2,730.00 บาทและ แยม เท่ากับ 2,340.00 บาท ดัง Table 14

Table 14 The Gross Profit and Net Profit at the Desired Selling Price of 100% Profit Margin

Item	Cape Gooseberry Processed Products			
	Jam	Dried	Gummy	Biscuit
Income of 130 pieces sold	5,330.00	6,890.00	6,630.00	6,110.00
Less Cost of Production	<u>2,340.00</u>	<u>3,120.00</u>	<u>2,990.00</u>	<u>2,730.00</u>
Gross Profit	2,990.00	3,770.00	3,640.00	3,380.00
Less Selling and Administrative Expenses	<u>650.00</u>	<u>650.00</u>	<u>650.00</u>	<u>650.00</u>
Net Profit	<u>2,340.00</u>	<u>3,120.00</u>	<u>2,990.00</u>	<u>2,730.00</u>
Percentage of Profit Per Income	43.90	45.83	45.10	44.68

Note:

Jam: Selling Price Per Unit is 41.00 THB, Production Cost Per Unit is 18.00 THB

Dried: Selling Price Per Unit is 53.00 THB, Production Cost Per Unit is 24.00 THB

Gummy: Selling Price Per Unit is 51.00 THB, Production Cost Per Unit is 23.00 THB

Biscuit: Selling Price Per Unit is 47.00 THB, Production Cost Per Unit is 21.00 THB

สรุปและการอภิปรายผล

การบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคปกูสเบอร์รี่ของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก่งน้อย มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. โครงสร้างต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปเคปกูสเบอร์รี่จำนวน 130 ชิ้น เท่ากันทุก 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แยม อบแห้ง กัมมี่และขนมปังกรอบเคปกูสเบอร์รี่ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของแยม อบแห้ง กัมมี่และขนมปังกรอบเคปกูสเบอร์รี่ เท่ากับ 18.24 บาท, 23.98 บาท, 22.78 บาท, 21.20 บาท ตามลำดับ โดยโครงสร้างที่แตกต่างกันคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุดิบทางตรงในอัตราส่วนที่สูงที่สุด คือ ขนมปังกรอบเคปกูสเบอร์รี่ ร้อยละ 43.65 ส่วนผลิตภัณฑ์อบแห้งและแยมพบว่า มีโครงสร้างต้นทุนของค่าใช้จ่ายการผลิตที่สูงที่สุด อัตราร้อยละ 48.94 และ 43.22 ตามลำดับ เนื่องจากกระบวนการอบแห้งมีการใช้ตู้อบไฟฟ้าและมีระยะเวลาในการอบ 20 ชั่วโมง ซึ่งผลิตภัณฑ์แปรรูปแต่ละชนิดมีราคาขายและต้นทุนผลิตที่แตกต่างกันที่จะทำให้ได้กำไรสูงสุดของราคาขายที่บวกกำไรขั้นต้น 50 % ได้แก่ แยม อบแห้ง กัมมี่และขนมปังกรอบเคปกูสเบอร์รี่ ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 41.00 บาท, 53.00 บาท, 51.00 บาท และ 47.00 บาท ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thana-anawat (2020) พบว่า การวิเคราะห์ราคาขายโดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตรทางการบัญชี คือ ต้นทุนรวม + (อัตราส่วนเพิ่ม x ต้นทุนรวม) ทำให้กำหนดราคาขายที่เหมาะสมซึ่งเป็นการกำหนดราคาขายจากสินค้าลักษณะเดียวกันที่มีจำหน่ายอยู่ในท้องตลาดซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีในทางเศรษฐศาสตร์ของหลักการแข่งขันสมบูรณ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rattanamanee, Mannai, Satharat & Chindakul, (2017) พบว่า การคำนวณต้นทุนทางกลุ่มเลือกใช้การคำนวณต้นทุนตามวิธีต้นทุนเต็ม ซึ่งเป็นวิธีการคิดต้นทุนสินค้าที่เป็นไปตามหลักการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป ต้นทุนผลิตภัณฑ์ตามวิธีนี้ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงต้นทุนแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต นอกจากนี้ Gimzauskiene and Valanciene (2009) กล่าวว่า คุณภาพของต้นทุน-ผลประโยชน์เป็นหนึ่งในประสิทธิผลการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อให้กิจการบรรลุ

ความสำเร็จนำไปสู่การเพิ่มมูลค่ากิจการ นอกจากนี้คุณภาพของต้นทุน-ผลประโยชน์เป็นผลจากการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบัน เป็นต้น นำไปสู่มูลค่ากิจการที่เพิ่มขึ้นตามแผนที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในโครงการ “การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเพื่อการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์เคปูกุสเบอร์รี่: กลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๋น้อย” พบว่าการสนับสนุนให้เกษตรกรจะต้องคำนึงถึงการจัดการต้นทุนและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์แปรรูป เพื่อให้ได้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดการต้นทุนผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นต้นทุนหลักในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีกำไร การบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุนการผลิตจะส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ และควรให้การส่งเสริมในเรื่องช่องทางการจัดจำหน่ายออนไลน์ หรือการจัดการตลาดดิจิทัลตลอดจนการเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารทั้งทางด้านวิชาการและข้อมูลทางด้านนวัตกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ด้านการตลาด ด้านการบัญชีการเงิน การจัดการการเงินครัวเรือน รวมทั้งการพัฒนาการผลิตแปรรูป เพื่อสร้างอาชีพนอกภาคการเกษตรแก่กลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีแนวทางและเป้าหมายร่วมกัน อาจจะเป็นกลุ่มอาชีพ จะช่วยให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๋น้อยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๋น้อย ควรมุ่งเน้นการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ดังนี้ 1.) การพัฒนาคน (People) ได้แก่ 1.1) การลดต้นทุน/การเพิ่มคุณภาพผลผลิตและการวางแผนการผลิตในรอบการผลิตครบทั้งปี 1.2) การลงทุนด้านการเกษตรกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 1.3) ทักษะการแปรรูปหรือเศษซากผลผลิต เพื่อเพิ่มรายได้ 1.4.) การพัฒนาทักษะการจัดการตลาด การจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ (Platform) 2.) สิ่งแวดล้อม (Planet) สร้างความยั่งยืน สร้างความยั่งยืนต่อยอดธุรกิจและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มเพื่อสร้างตลาดในพื้นที่ 3.) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) การสร้างทักษะกิจกรรมสี่ทักษะการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการวางแผนการเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ 4.) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) การเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตรไทยสู่วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) สร้างพฤติกรรมต้องปรับเปลี่ยนพืช ผักผลไม้และปรับปรุงกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการเงินในการจัดการผลกระทบจากความเสี่ยง ดัง Figure 1

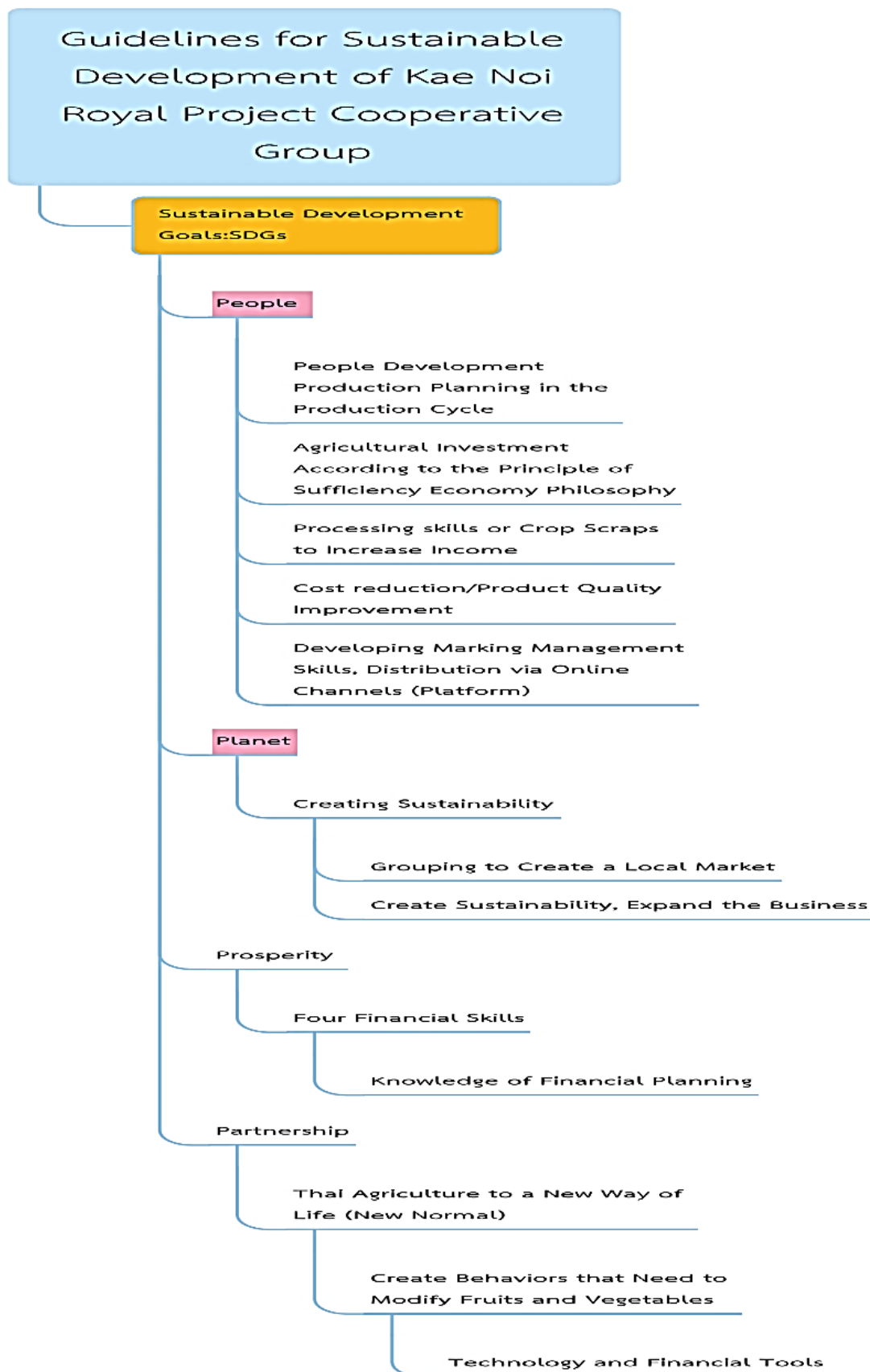

Figure 1 Guidelines for Sustainable Development of Kae Noi Royal Project Cooperative Members

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงแก๊น้อย(กลุ่มเป้าหมาย) ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่อนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำโครงการในครั้งนี้ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) สำหรับทุนอุดหนุนภายใต้โครงการทุนพัฒนาอาชีพและนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2564 โครงการได้ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หมายเลขรับรอง IRBCMRU 2021/135.19.10 วันที่ให้รับรอง 1 พฤศจิกายน 2564 และหนังสือแสดงการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ ชื่อผลงาน ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดสถาบันการเงินชุมชน ทะเบียนข้อมูลเลขที่ ว1.009794 กรมทรัพย์สินทางปัญญา ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2565

เอกสารอ้างอิง

- Bowsuwan, P., Pokathirakul, P., Charernpuh, V., & Chasaengrat, C. (2022). Debt Problems of Thai Agriculturist. *Journal of Educational Innovation and Research*. 6(1), 265-277.
- Center for Continuing Pharmaceutical Education. (2018). *Cape Gooseberry...The Royal Project Fruit*. Retrieved February 20, 2022, from https://ccpe.pharmacycouncil.org/index.php?option=article_detail&subpage=article_detail&id=236.
- Committee on Agriculture and Cooperatives. (2021). *Impacts on the Thai Economy from Coronavirus Disease (COVID-19) and Recommendations for Driving the Development of the Agricultural Sector under the National Strategic Plan According to the Situation*. Bangkok: Secretariat of the Senate.
- Equitable Education Fund. (2021). *Community-Based Innovation and Career Development Scholarships Year 2021*. Retrieved February 14, 2021, from <https://www.eef.or.th/fund/community-base-2564/>.
- Gimzauskiene, E., & Valanciene, L. (2009). Performance Measurement System in the Context of Economics Changes. *Economics & Management*. 14(1), 33-42.
- Information Center of Knowledge, Local Wisdom and Community Innovation. (2022). *Information System for the Management of Community Financial Institutions*. Equitable Education Fund: Bangkok.
- Kae Noi Royal Project Cooperative. (2020). *Annual Report Year 2020*. Chiang Mai: Kae Noi Royal Project Cooperative.
- Nuidod, S., & Chanprasit, S. (2021). Cost-Benefit Analysis of the Cage Culture of Sea Bass: Case Study of Koh Yo, Mueang Songkhla District, Songkhla Province. *Economics and Business Administration Journal, Thaksin University*. 13(1), 163-175.

- Pongwiritthon, K., & Syers, S. (2022). The Development of Cultural Landscape Knowledge Management Model with Local Wisdom by Digital Marketing to Promote the Image of the Participation in Community-Based Tourism Products. *Economics and Business Administration Journal, Thaksin University*. 14(3), 63-83.
- Rattanamanee, K., Mannai, P., Satharat, P., & Chindakul, W. (2017). Studying of Cost Calculation for One Tambon One Product of Trang Province. *Modern Management Journal*. 15(1), 75-84.
- Thana-anawat, P. (2020). Production Cost Management and Profit Planning of Community Enterprise Products for Local Economic Advancement, Bang Nangra Subdistrict, Bang Pahan District, Phra Nkhon Si Aytthaya Province. *Journal of Kanchanaburi Rajabhat University*. 9(1), 47-56.
- William, L., Shannon, A., & Michael, M. (2023). Fundamentals of Cost Accounting. (7th Ed.). McGraw Hill.